

ด่วนที่สุด

ที่ อก ๐๘๐๖/๘/๒๖๗



กระทรวงอุตสาหกรรม

ถนนพระรามที่ ๖ กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ร่างบันทึกความเข้าใจ (MOU) ด้านความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรม ระหว่างกระทรวงอุตสาหกรรม
กับกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า สหพันธรัฐรัสเซีย

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. ร่างบันทึกความเข้าใจ (MOU) ด้านความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรม ระหว่างกระทรวง
อุตสาหกรรมกับกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า สหพันธรัฐรัสเซีย พร้อมคำแปลอย่าง
ไม่เป็นทางการ

๓. หนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๐๕๐๔/๒๓๒๑ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑

ด้วยกระทรวงอุตสาหกรรม ขอเสนอเรื่อง บันทึกความเข้าใจ (MOU) ด้านความร่วมมือใน
การพัฒนาอุตสาหกรรม ระหว่างกระทรวงอุตสาหกรรมกับกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า สหพันธรัฐรัสเซีย
มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย
การเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔(๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
หรือเกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์)
กำกับการบริหารราชการกระทรวงอุตสาหกรรม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว
(รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพัฒนาเศรษฐกิจ สหพันธรัฐรัสเซีย (H.E.Mr. Alexey Gruzdev) และคณะนักธุรกิจได้เข้าเยี่ยมคารวะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมได้มอบหมายให้กระทรวงอุตสาหกรรมดำเนินการจัดทำ
ความร่วมมือกับกระทรวงพัฒนาเศรษฐกิจ (ปัจจุบันคือกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า) สหพันธรัฐรัสเซียเพื่อ
ส่งเสริมความร่วมมือด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมระหว่างกัน ในการนี้ ทั้งสองฝ่ายจึงได้มีการหารือร่วมกันใน
การจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือดังกล่าวผ่านช่องทางทางการทูต โดยสถานะ
ล่าสุดกระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า สหพันธรัฐรัสเซีย สามารถบรรลุร่างสุดท้าย
ของบันทึกความเข้าใจดังกล่าวร่วมกันในเบื้องต้นแล้ว (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๑.๒ ประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือ
ทวิภาคีไทย-รัสเซีย ครั้งที่ ๗ ในวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ ณ กระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งในโอกาสดังกล่าว
กระทรวงการต่างประเทศจะจัดให้มีการลงนามใน MOU ระหว่างกระทรวงอุตสาหกรรมกับกระทรวง
อุตสาหกรรมและการค้า สหพันธรัฐรัสเซีย ระหว่างการประชุมฯ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘
มาตรา ๔(๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือเกี่ยวกับต่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย
ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบก่อนการลงนาม

๓. ความเร่งด่วน ...

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

กระทรวงการต่างประเทศมีกำหนดที่จะจัดให้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจ (MOU) ด้านความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมระหว่างกระทรวงอุตสาหกรรมกับกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า สหพันธรัฐรัสเซีย ระหว่างการประชุมคณะกรรมการความร่วมมือทวิภาคีไทย-รัสเซีย ครั้งที่ ๗ ในวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ ณ กระทรวงการต่างประเทศ จึงจำเป็นต้องเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบร่าง MOU ดังกล่าวภายในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑

๔. สำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ร่าง MOU ดังกล่าวเป็นการส่งเสริมความร่วมมือด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมร่วมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่าย โดยมีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

๔.๑ การดำเนินความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ได้แก่

(๑) การสร้างความร่วมมือที่เอื้อให้เกิดการยกระดับความร่วมมือด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสหพันธรัฐรัสเซีย

(๒) การจัดทำกิจกรรมร่วมกันในการสร้างความร่วมมือด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม โดยเฉพาะผู้ประกอบการในกลุ่ม Start Ups และ SMEs

(๓) การกระตุ้นและส่งเสริมความร่วมมือด้านอุตสาหกรรม โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม

(๔) การอำนวยความสะดวกและสนับสนุนข้อมูลเพื่อส่งเสริมให้เกิดการลงทุนระหว่างกันในเขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ของไทย และในเขตประกอบการ Far East ของรัสเซีย

(๕) การส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันระหว่างภาคธุรกิจของไทยกับรัสเซียในการประชุม เวทีการประชุมต่าง ๆ การสัมมนา นิทรรศการ การหารือและการเจรจาได้ะกลม เพื่อให้เกิดความร่วมมือด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม

(๖) การแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูล การฝึกอบรมระดับสูงให้แก่แรงงานที่มีทักษะ และการถ่ายทอดเทคโนโลยีระดับสูงด้านอุตสาหกรรมตามความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ของแต่ละฝ่าย

๔.๒ การจัดตั้งคณะทำงานร่วม (Working Group) เพื่อขับเคลื่อนให้การดำเนินงานภายใต้บันทึกความเข้าใจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการกำหนดโครงการความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญร่วมกัน โดยไม่มีผลผูกพันด้านงบประมาณ

๕. ผลกระทบ

ร่างบันทึกความเข้าใจ (MOU) ด้านความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรม ระหว่างกระทรวงอุตสาหกรรมกับกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า สหพันธรัฐรัสเซีย จะเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมและการลงทุนระหว่างกัน เพื่อรองรับการขับเคลื่อนสู่อุตสาหกรรม ๔.๐ โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมความร่วมมือด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้แก่ภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะผู้ประกอบการในกลุ่ม Start Ups และ SMEs เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่าย

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงการต่างประเทศได้พิจารณาร่างบันทึกความเข้าใจดังกล่าวแล้ว มีความเห็น ดังนี้ (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๖.๑ ประเด็นด้านสาระและถ้อยคำ

(๑) ไม่มีข้อขัดข้องต่อสาระโดยรวมของบันทึกความเข้าใจฯ หากกระทรวงอุตสาหกรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นว่าเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายและผลประโยชน์ของประเทศไทย สามารถปฏิบัติได้ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งได้จัดสรร

งบประมาณ ...

งบประมาณเพื่อการนี้ไว้แล้ว ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่า บันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้จัดทำขึ้นในระดับกระทรวง (สูงกว่าระดับกรม) และระบุไว้ในวรรคอารัมภบทว่า “ปรารถนาที่จะยกระดับความร่วมมือที่จะเกิดประโยชน์ร่วมกันระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสหพันธรัฐรัสเซีย” จึงได้กำหนดกรอบความร่วมมือต่าง ๆ ไว้ในข้อ ๒ รวมทั้งกำหนดให้มีการจัดตั้งคณะทำงานขึ้นตามข้อ ๓ ร่างบันทึกความเข้าใจ จึงมีถ้อยคำและบริบทที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ และจึงน่าจะมีสถานะทางกฎหมายเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ผู้ยกร่างและเจรจาร่างบันทึกความเข้าใจ กำหนดไว้ในข้อ ๔ ว่า “บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ไม่เป็นสนธิสัญญาและไม่ก่อให้เกิดสิทธิและหน้าที่ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ” ดังนั้น หากฝ่ายรัสเซียไม่ขัดข้อง กระทรวงอุตสาหกรรมอาจพิจารณาเสนอให้ตัดข้อ ๔ ออก และหากทั้งสองฝ่ายตกลงตัดข้อ ๔ ออกแล้ว บันทึกความเข้าใจ จะเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญ

(๒) ทั้งนี้ หากฝ่ายรัสเซียไม่เห็นชอบต่อการตัดข้อ ๔ ออกและหากยังอยู่ในวิสัยที่จะเสนอขอแก้ไขได้ ขอให้เสนอพิจารณาปรับแก้ถ้อยคำเล็กน้อย และขอให้พิจารณาสลับชื่อฝ่ายไทยขึ้นก่อนฝ่ายรัสเซียในทุกแห่งที่ปรากฏในคูฉบับของฝ่ายไทย

๖.๒ ประเด็นมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

(๑) หากฝ่ายรัสเซียไม่เห็นชอบต่อการตัดข้อ ๔ ของร่างบันทึกความเข้าใจ ออก ร่างบันทึกความเข้าใจ จะไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศและไม่เป็นสนธิสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตาม โดยที่เนื้อหาของร่างบันทึกความเข้าใจ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาล ส่วนราชการเจ้าของเรื่องจึงควรพิจารณาเสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

(๒) ในการนี้ กระทรวงอุตสาหกรรม โดยการหารือกับฝ่ายรัสเซียพิจารณาแล้วเห็นพ้องที่จะคงข้อ ๔ ไว้ในร่างบันทึกความเข้าใจ

๗. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงอุตสาหกรรม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๗.๑ ให้ความเห็นชอบต่อร่างบันทึกความเข้าใจ (MOU) ด้านความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรม ระหว่างกระทรวงอุตสาหกรรมกับกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า สหพันธรัฐรัสเซีย

๗.๒ หากมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงถ้อยคำของร่าง MOU ดังกล่าวในส่วนที่มีไขว่สำคัญ เพื่อให้สอดคล้องกับผลประโยชน์และนโยบายของไทย ขอให้กระทรวงอุตสาหกรรมสามารถพิจารณาดำเนินการได้ โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

๗.๓ อนุมัติให้ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ลงนาม MOU ดังกล่าวของฝ่ายไทย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ


(นายอุตตม สาวนายน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ
โทร. ๐ ๒๒๐๒ ๓๔๑๘
โทรสาร ๐ ๒๒๐๒ ๔๓๐๘